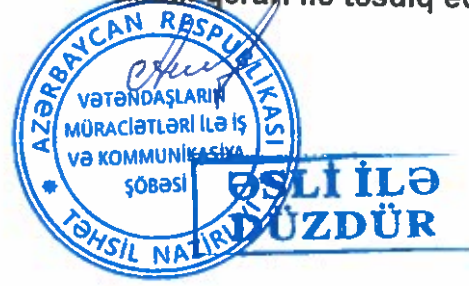

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının

Təhsil Nazirliyinin

F.110 nömrəli *13.08* 2020-ci il
tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN (ƏSAS (BAZA) ALİ TİBB TƏHSİLİNİN) İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050621 – “Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi”

BAKALAVRIAT SƏVIYYƏSİNİN 050621 – “LOGİSTİKA VƏ NƏQLİYYAT TEKNOLOGİYALARI MÜHƏNDİSLİYİ” İXTİSAS ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bakalavriat səviyyəsinin əsas 050621 – “Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin bakalavriat əsas səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı”na uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;

- Tələbələrə və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri bərədə məlumatlandırmaq;

- Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

1.3. Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə bakalavr əsas hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

1.4. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50 %-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

2.1. Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;

- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına;

- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;

- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;

- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;

- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;

- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;

- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına.

2.2. Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnəcəkdir:

- Fundamental elmlər (riyaziyyat, fizika) sahəsində əsas bazaya malik mütəxəssis kimi mühəndislik fəaliyyətində istifadə edilən modelləşdirmədə riyazi bilikləri, təbiət elmi biliklərini və ümumpeşə biliklərini, o cümlədən riyaziyyatın xüsusi bölmələri kimi "Riyazi statistika", "Risklər nəzəriyyəsi", "Xətti proqramlaşdırma", "Nəqliyyat axınları nəzəriyyəsi", "Qraflar nəzəriyyəsi", "Matrislər", "Ehtimal nəzəriyyəsi", "Kütləvi xidmət nəzəriyyəsi" və s.-ni bilmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- Logistika və nəqliyyat texnologiyaları məsələlərin həllində kompüter qrafikası metodlarını tətbiq etməyi bacarmaq; proqram təminatlarını (PTV VISUM, 1C, SAP, Axapta, Skype, MS Office-Word, Excel, Power Point, Access, Outlook və s.) bilmək;
- Avtomatlaşdırmanın əsaslarını bilərək nəqliyyat vasitələri parkının idarə edilməsi, daşımaların optimallaşdırılması və planlaşdırılması üzrə biznes-proseslərdə, logistik sistemlərin idarə edilməsində tətbiq etməyi bacarmaq;
- Logistikanın prinsipləri, logistikada axınlar, logistik sistemlər, logistik xidmətlər, logistikanın funksional sahələri haqqında biliklərə yiyələnmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;
- Nəqliyyat növlərinin hərəkət tərkibinin təyinatını, istismar-texniki xarakteristikalarını, daşıma prosesinə uyğun nəqliyyat vasitələrinin seçilməsi prinsipləri, təhlükəsizlik, səmərəlilik normativlərin bilmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- Nəqliyyatda sığorta fəaliyyətinin təşkilini, sığorta sahəsində informasiya texnologiyalarını, beynəlxalq sığorta bazarı haqqında məlumatları bilmək və peşə fəaliyyətində istifadə etməyi bacarmaq;
- Ekoloji problemlər və onların həlli yolları, nəqliyyat növlərinin, nəqliyyat qəzalarının ətraf mühitə təsir xüsusiyyətləri, nəqliyyatın ekoloji təhlükəsizliyinin təmin olunma üsulları haqda biliklərə yiyələnmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- Daşımaların növləri, daşıma prosesi, daşıma sənədləri, daşımaların təşkilinin müasir texnologiyaları, daşımaların nəqliyyat-texnoloji sxemləri haqda biliklərə yiyələnmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;
- Nəqliyyat infrastrukturunu və nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsizlik normativlərini təmin edən prosesləri, təhlükəli yüklərin nəqli zamanı təhlükəsizlik normalarını, fəvqəladə hallarda nəqliyyatda baş verə biləcək təhlükələr, terrorizm və kriminal hadisələrin təhlili, heyat fəaliyyətinin mühafizəsi zamanı nəzərdə tutulan tədbirləri bilmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;

- Müxtəlif nəqliyyat növlərinin logistik xüsusiyyətləri, terminal daşımaları, beynəlxalq daşımalar, nəqliyyat xidmətlərinin texnologiyası, nəqliyyat məsələlərinin həlli, Beynəlxalq ticarətdə çatdırmanın bazis şərtləri haqqında biliklərə yiyələnmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- Logistika sistemlərində idarəetmə strukturunun formalaşdırılması və idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi xüsusiyyətləri, personalın idarə edilməsi, proqnozlaşdırma, kontrollinq, logistik provayderlər, logistika mərkəzləri, terminalları, nəqliyyat-logistika sistemləri haqqında biliklərə yiyələnmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;
- Keyfiyyətə nəzarət sistemlərini, texniki-normativ sənədlərin tərtib olunmasını, logistikada informasiya sistemlərini və texnologiyalarını, kompüter layihələndirmə vasitələrindən istifadə etməklə müxtəlif tipli sistemləri layihələndirilməyi bilmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- Nəqliyyat-logistik sistemlərdə antiböhran idarəetməni və risklərin idarə edilməsini, nəzarətin yerinə yetirilməsi və keyfiyyətin idarə edilməsini bilmək və tətbiq etməyi bacarmaq;
- -nəqliyyat logistikası və beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri, multimodal daşımalar haqqında bilmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;
- -təchizat zəncirinin idarə edilməsini (SCM), logistik infrastrukturun layihələndirilməsinin əsaslarını, təchizat zəncirlərinin şəbəkə strukturunun yaradılmasının əsaslarını bilmək və peşə fəaliyyətində tətbiq etməyi bacarmaq;
- Bütövlükdə müəssisənin məqsədlərini nəzərə almaqla müəssisənin logistik sistemi səviyyəsində strateji və əməli logistika planlarının işlənilib hazırlanmasında iştirak etmək; layihələndirmə, təşkil etmə və təhlil metodikasına yiyələnmək, ehtiyatları idarə etmək;
- Logistik sistem çərçivəsində sənəd dövriyyəsinə təşkil etmək; tələb olunan sənədlərin qəbulu, çeşidlənməsi və sərbəst şəkildə tərtib olunmasını bacarmaq;
- Təchizatçıların və daşıyıcıların seçilməsi, vasitəçilərin və paylanma kanallarının növünü seçmək;
- İstehsalatda material axınlarının əməli planlaşdırılması və təşkilinin əsaslarına yiyələnmək;
- Müəssisənin əsas məqsəd və məsələlərini nəzərə almaqla, müəssisə səviyyəsində logistik sistemin təchizatının və təchizatın idarə edilməsi strukturunun təşkili prosesinin işlənilib hazırlanmasında iştirak etmək;
- Praktiki məsələlərin həlli zamanı müəssisədaxili logistik sistemin layihələndirilməsi metodologiyasını tətbiq etmək;
- Ehtiyatların idarə edilməsinin müxtəlif modelləri və üsullarından istifadə etmək; sifarişlərin, ehtiyatların, daşımaların, anbarlaşdırmanın, yük emalının, qablaşdırmanın və servisin idarə edilməsini həyata keçirmək;
- Logistik sistemin elementlərinin fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi metodologiyasına yiyələnmək; müəssisə səviyyəli logistik sistemin (təchizatçıları, vasitəçiləri, daşıyıcıları və anbar təsərrüfatının, bölüşdürmə kanallarının işinin səmərəliliyi) iş göstəricilərinin monitorinqi proqramını tərtib etmək və həyata keçirmək;
- Məsərəflərin hesablanması və təhlili, logistik məsərəflərin azaldılması üçün müasir logistika konsepsiyalarını və prinsiplərini tətbiq etmək;

- Sifarişlərin yerinə yetirilməsi və ekspedisiyasına nəzarəti həyata keçirmək;
- Malların qəbulu və yoxlanılmasının təşkili (sifarişlərin alınmasına təminat, keyfiyyətin yoxlanılması, sifariş olunan sayda malın alınmasının təsdiqi, xammalın alınması və qeydiyyatının rəsmiləşdirilməsi); tədarükün haqqının ödənilməsinə nəzarət;
- Anbarlaşdırma və daşıma sisteminin rentabelliyyənin qiymətləndirilməsi üçün əsas meyarların seçilməsi və təhlili; müəssisənin məqsədləri və əsas məsələləri nəzərə alınmaqla, onun logistik sisteminin fəaliyyətinin optimallıq meyarlarının müəyyən edilməsi.
- Peşə funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı məqsədin qoyuluşu və məsələnin formalaşdırılmasını bacarmaq, onların həlli üçün mənimsədiyi elmlərin analitik və tətbiqi üsullarından istifadə etməyi bilmək;
- Kollektivlə uyğunlaşmağa və işləməyə hazır olmaq, idarəetmə üsulları ilə tanış olmaq, icraçıların işini təşkil etməyi bacarmaq, müxtəlif fikirlərin mövcud olduğu şəraitdə idarəetmə məsələsinin həllini qəbul etmək üçün təhlil aparıb, düzgün qərar qəbul etməyi bacarmaq; texniki, maliyyə və insani amilləri nəzərə almaqla istehsalat münasibətləri və idarəetmə prinsipləri biliklərinə malik olmaq.
- Azərbaycanda və dünyada logistika və nəqliyyat texnologiyalarının inkişaf istiqamətlərini bilmək və peşə fəaliyyətində istifadə etmək;
- Elmin, texnikanın və istehsalatın inkişafında logistika və nəqliyyat proseslərinin yeri və rolu haqqında təsəvvürə malik olmaq;
- Fövqəladə hallar, onların baş vermə səbəbləri, fövqəladə hallarda mülki müdafiənin rolu və vəzifələri, fövqəladə hadisələrin xəbərdar edilməsinin növləri və vasitələri, fövqəladə hallarda əhalinin mühafizəsinin prinsipləri və üsulları, fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək; ehtimal olunan təhlükələr barədə əhalinin xəbərdar olunmasını təşkil etmək; əhalinin fövqəladə hallarla mübarizəyə və mühafizəyə hazırlamaq; fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin təşkil etmək;
- İxtisas hazırlığına uyğun texniki-iqtisadi sahələrin əsas elmi-texniki problemlərini və inkişaf perspektivlərini və onların qonşu sahələrlə əlaqəsini bilmək, onları konkret məsələlərin həllində tətbiq etmək;
- Əsas obyektlər və konkret ixtisas hazırlığı sahələri ilə bağlı prosesləri bilmək, onların nəzəri tədqiqatlarının üsullarından istifadə etmək;
- Təbiət elmlərinin əlaqəli şəkildə müxtəlif sahələr üçün xüsusiyyətlərini araşdırmaq və qiymətləndirmək;
- Sərbəst olaraq, lazım gəldikdə, təbiət elmlərinin yeni bölmələrini öyrənmək bacarığına malik olmaq;
- Tədqiqatın mövzusunə uyğun olaraq ölkə və xarici təcrübələri, eyni zamanda elmi-texniki məlumatları təhlil etmək;
- Logistika və nəqliyyat texnologiyaları sahəsində xarici ölkə mütəxəssislərinin işləri ilə mütəmadi tanış olmaq, təhlil və ekspertiza etmək.

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. Təhsil Proqramı 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarət olmalıdır. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Cədvəl 1

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
Ümumi fənlər		
1	Azərbaycan tarixi <i>Bu fənn Azərbaycanın müasir dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolu təhlil və tədqiq edilir. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu sistemli təhlil edilir.</i>	5
2	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, nəqliq, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	4
3	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, nəqliq, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	15
Seçmə fənlər (Seçmə fənlər ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər.)		
4	Fəlsəfə	3
	Sosiologiya	
	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları	
	Məntiq	
	Etika və estetika	
	Multikulturalizmə giriş	
5	İnformasiyanın idarə edilməsi	3
	İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)	
	Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	
	Politologiya	
İxtisas fənləri		
6	Xətti cəbr və analitik həndəsə <i>Bu fənn kompleks ədədlər, matrislər və determinantlar, xətti fəza və onun bazisi, xətti cəbri tənliklər sistemi və onların həlli üsulları, xətti çevirmələr və kvadratik formalar, müstəvidə və fəzada Dekart koordinat sistemi, analitik həndəsənin sadə məsələləri, vektorlar cəbrinin elementləri, düz xəttin və müstəvinin tənlikləri, ikitərtibli cəbri xətlər və səthlər haqqında bilgiləri əhatə edir</i>	4

7	<p>Riyazi analiz <i>Bu fənn şərcivəsində çoxluqlar nəzəriyyəsinin elementlərini, ardıcılığın limiti anlayışını, birdəyişənli funksiyanın limiti və əsas xassələrini, birdəyişənli funksiyanın nöqtədə və çoxluqda kəsilməzliyini, çoxluqda müntəzəm kəsilməz birdəyişənli funksiyaları, birdəyişənli funksiyanın diferensial və inteqral hesabını, ədədi və funksional sıraları, çoxölçülü Evklid fəzasını, çoxdəyişənli funksiyanın limiti, kəsilməzliyi və müntəzəm kəsilməzliyini, çoxdəyişənli funksiyanın diferensial və inteqral hesabı haqqında bilgiler öyrədilir</i></p>	8
8	<p>Tətbiqi riyaziyyat <i>Bu fənn şərcivəsində bilgiler adi diferensial tənliklərin həllərinin qurulması üsullarını, diferensial tənliklərin təbiətşünaslığın müxtəlif proseslərinin riyazi modelləşdirilməsinə tətbiqini, xüsusi törəmli diferensial tənliklərin təsnifatını, riyazi fizika tənlikləri üçün Koşi və sərhəd məsələlərinin qoyuluşunu və korrektiliyinin araşdırılmasını, kompleks analizin elementlərini, hadisələr və onlar üzərində əməlləri, ehtimalın müxtəlif təriflərini və onun hesablanma qaydalarını, diskret və təsadüfi kəmiyyətlərin paylanma qanunlarını və onların ədədi xarakteristikalarını, riyazi stataistikanın əsas elementlərini, paylanma parametrlərini seçməyə görə statistik təyini, normal paylanma ilə əlaqəli qanunları bilmək və tətbiq etmək üçün nəzərdə tutulur</i></p>	4
9	<p>Fizikanın əsasları <i>Bu fənn şərcivəsində klassik mexanika, nisbilik nəzəriyyəsi, molekulyar fizika və termodinamika, elektrodinamika, dalğa optikası, kvant fizikası, atom və nüvə fizikasının əsas qanun və qanunauyğunluqları tədris olunur</i></p>	6
10	<p>Tətbiqi fizika <i>Bu fənn fizikanın əsas qanun və qanunauyğunluqlarının daim yenilənən texnologiyalar, materiallar, cihazlar və ölçmə metodikaları sahəsindəki tətbiqinə imkan verən bilikləri aşılamağa xidmət edir</i></p>	5
11	<p>Kompüter qrafikası <i>Bu fənn müstəvi təsvirlər vasitəsilə bəzi həndəsi məsələlərin həllini, proyeksiyalama qaydalarını, fəza həndəsi obyektlərinin qurulması qaydalarını, onların həndəsi keyfiyyətlərini, təsvirlərdə fəza həndəsi məsələlərin həll edilmə metodlarını, cizginin çevrilməsi yolu ilə, təsvir edilən obyektin forması, ölçüsü və fəzadakı vəziyyətini təqdim etməyi, daha doğrusu orijinalın bərpasını, dizayn təsvirlərinin həll edilmə metodlarını əhatə edir</i></p>	8
12	<p>Avtomatlaşdırmanın əsasları <i>Bu fənn şərcivəsində nəqliyyat vasitələri parkının idarə edilməsi, daşımaların optimallaşdırılması və planlaşdırılması üzrə biznes-proseslərin avtomatlaşdırılması, sənədləşmə və s., təchizat prosesinin, anbar əməliyyatlarının, avto-matik identifikasiya sistemlərinin işlənməsi və istifadəsi üçün, təchizat zənci-rinin idarə edilməsi, müxtəlif modelləşdirmə proqramlarının (AnyLogic və s.) istifadəsi üçün avtomatlaşdırma üzrə zəruri biliklər öyrədilir.</i></p>	4

13	<p>Logistikanın əsasları</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində logistikanın qısa inkişaf tarixi, logistikanın prinsipləri, logistikada axınlar, logistik sistemlər, logistik xidmətlər, logistikanın funksional sahələri, logistikada ehtiyatlar və anbarlar haqda biliklər verilir.</i></p>	7
14	<p>Nəqliyyat növlərinin konstruksiya xüsusiyyətləri</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində müxtəlif nəqliyyat növlərinin hərəkət tərkibinin təyinatı, təsnifatı, istismar-texniki xarakteristikaları, qabarit və çəki parametrləri, daşıma prosesinə uyğun nəqliyyat vasitələrinin seçilməsi prinsipləri, üsulları təhlil və təsvir olunur, təhlükəsizlik, səmərəlilik normativlərinin təmin olunması öyrədilir.</i></p>	7
15	<p>Nəqliyyat prosesinə texniki hazırlıq</p> <p><i>Bu fəndə hər bir nəqliyyat növünün əsas altsistemlərindən biri kimi nəqliyyat prosesinin texniki təminatı – nəqliyyat vasitələrinin texniki istismarı məsələləri: istismar keyfiyyəti, istismar prosesində texniki vəziyyətin dəyişmə səbəbləri, dəyişməsinə təsir edən amillər, nəqliyyat vasitələrinin etibarlılığı, texniki vəziyyətinin idarə edilməsi metodları: texniki vəziyyətin təyin olunma üsulları (texniki diaqnostika), texniki vəziyyətin saxlanma üsulları (texniki qulluq və təmir), texniki təchizatı haqqında biliklər verilir.</i></p>	7
16	<p>Vahid nəqliyyat sistemi</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində vahid nəqliyyat sisteminin ölkənin iqtisadiyyatının inkişafında rolu, nəqliyyatın istehsal prosesi, məhsulu və onun xüsusiyyətləri, nəqliyyatda qarşılıqlı fəaliyyət, koordinasiya və rəqabət, nəqliyyat növləri üzrə iş göstəricilərinin xüsusiyyətləri, magistral nəqliyyat növlərinin texniki-iqtisadi xarakteristikaları, vahid nəqliyyat sistemində nəqliyyat prosesinin təşkili, nəqliyyat tarifləri, nəqliyyatda elm, ekologiya və təhlükəsizlik problemləri haqqında ümumi biliklərin verilməsi nəzərdə tutulur.</i></p>	8
17	<p>Nəqliyyatda sığorta</p> <p><i>Bu fəndə sığortanın iqtisadi mahiyyəti və rolu, sığortanın forma və növləri, sığorta qanunvericiliyi, sığorta riski anlayışı, nəqliyyat riskləri, riskin növləri və qiymətlən-dirilməsi, sığorta fəaliyyətinin təşkili. sığorta tarifləri, nəqliyyat vasitələrinin sığortalanması (kasko sığorta), yüklərin sığortalanması (karqo sığorta), müxtəlif nəqliyyat növlərində sığorta, konteynerlərin sığortalanması, məsuliyyət sığortası, sığorta sahəsində informasiya texnologiyaları, beynəlxalq sığorta bazarı haqqında biliklərin verilməsi nəzərdə tutulur.</i></p>	8
18	<p>İqtisadiyyat</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində iqtisadiyyatın məqsədi, iqtisadi kateqoriyalar və iqtisadi qanunlar, makroiqtisadiyyat və mikroiqtisadiyyat anlayışları, iqtisadi sistem, əmək, istehsal və istehlak, bazar iqtisadiyyatı və onun məzmunu, pul, maliyyə, kredit, sahibkarlıq fəaliyyəti, sosial iqtisadiyyat, iqtisadiyyatın idarə edilməsi, dünya təsərrüfat sistemi haqqında haqqında biliklər verilir.</i></p>	6
19	<p>Nəqliyyat ekologiyası</p> <p><i>Bu fəndə ekologiyaın inkişaf tarixi, ekoloji sistemlər, təbii resurslar, ətraf mühitin çirklənmə növləri, ekoloji problemlər və onların həlli yolları, nəqliyyat növlərinin, nəqliyyat qəzalarının ətraf mühitə təsir xüsusiyyətləri, nəqliyyatın</i></p>	6

	<i>ekoloji təhlükəsizliyinin təmin olunma üsulları, nəqliyyat tullantılarının təmizlənməsi və utilizasiyası məsələləri haqda biliklər verilir.</i>	
20	<p>Nəqliyyat daşımalarının texnologiyaları</p> <p><i>Bu fənn bütün nəqliyyat növləri üzrə daşımalar və daşıma texnologiyaları haqqında ümumi məlumatların verilməsini nəzərdə tutur. Yüklərin nəqliyyat xarakteristikası və nəqliyyat vəziyyəti, nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərinin xarakteristikaları, daşımaların növləri, daşıma prosesi, əsas daşıma sənədləri, daşımaların istismar göstəriciləri, daşımaların təşkilinin müasir texnologiyaları, daşımaların nəqliyyat-texnoloji sxemləri haqda biliklər verilir.</i></p>	6
21	<p>Nəqliyyatda təhlükəsizlik</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində nəqliyyatda baş verən təhlükələr təsnif olunur, təhlükənin baş vermə səbəbləri, nəqliyyat növlərini nəzərə almaqla nəqliyyat infrastrukturunu və nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsizlik normativlərini təmin edən proseslər və üsullar göstərilir, təhlükəli yüklərin nəqli, işin təşkili və texnoloji prosesin gedişi zamanı təhlükəsizlik normalarının nəzərə alınması, fəvqəladə hallarda nəqliyyatda baş verə biləcək təhlükələr, terrorizm və kriminal hadisələrin təhlili, həyat fəaliyyətinin mühafizəsi zamanı nəzərdə tutulan tədbirlər öyrədilir.</i></p>	7
22	<p>Nəqliyyat logistikası</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində nəqliyyatın logistik prosesdə rolu, müxtəlif nəqliyyat növlərinin logistik xüsusiyyətləri, terminal daşımaları, beynəlxalq daşımalar, nəqliyyat növünün seçimi, nəqliyyat xidmətlərinin texnologiyası, nəqliyyat məsələlərinin həlli, Beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri, ölkə iqtisadiyyatının inkişafında onların rolu, TRASEKA proqramı, Beynəlxalq ticarətdə çatdırmanın bazis şərtləri və onların mahiyyəti haqqında biliklər öyrədilir.</i></p>	8
23	<p>Logistika sistemlərində idarəetmənin əsasları</p> <p><i>Bu fənn çərçivəsində logistika sistemlərində idarəetmənin metodologiyası və nəzəri əsasları, optimallaşdırılması metodları, logistik inzibatçılığın prinsipləri, metodları və praktikası, logistika sistemlərində idarəetmə strukturunun formalaşdırılması və idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi xüsusiyyətləri, personalın idarə edilməsi, idarəetmə səmərəliliyinin qiymətləndirilmə metodları, proqnozlaşdırma, kontrollinq, logistik provayderlər, logistika mərkəzləri, terminalları, nəqliyyat-logistika sistemləri haqqında biliklər öyrədilir.</i></p>	8
24	<p>Mülki müdafiə</p> <p><i>Bu fənn Azərbaycan Respublikasının fəvqəladə halların idarə olunması, fəvqəladə halların xarakteristikasını, fəvqəladə hallardan əsas müdafiə üsullarını və vasitələri, fəvqəladə hallar zamanı yaranmış şəraitinin qiymətləndirməsi, özünə və digər şəxslərə yardım etməyi, istehsalat proseslərində mülki müdafiə planının hazırlanması kimi məsələlərin həllərini əhatə edir</i></p>	3
...	<p>Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər¹</p> <p><i>Burada ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlərin adları qeyd edilməli, öndəki sütunda fənlər nömrələnməli və sonrakı sütunda isə həmin fənlərin AKTS kreditləri müəyyənləşdirilməlidir.</i></p>	60

...	Təcrübə və buraxılış işi	30
-----	---------------------------------	-----------

¹ Bu fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakteri daşmalı, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır.

Cədvəl 2

Ixtisas	Ümumi fənlər	Ixtisas fənləri (o cümlədən Mülki müdafiə)	ATM tərəfindən müəyyən edilən fənlər	Təcrübə və buraxılış işi	Cəmi
050621 –Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi	30	120	60	30	240

4. Tədris və öyrənmə

4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.

4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.

4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

- müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- layihələr;
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- rol oyunları;
- hesabatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;
- video və audio konfrans texnologiyaları;
- video və audio müəhazirələr;
- distant təhsil;
- simulyasiyalar;
- və s.

4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.

5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.).

5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:

- yazılı tapşırıqlar;
- bilik və bacarıqlara dair testlər, kompyuter əsaslı testlər;
- şifahi təqdimatlar;
- sorğular;
- açıq müzakirələr;
- praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
- praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
- layihə işlərinə dair hesabatlar;
- portfolionun qiymətləndirilməsi;
- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə;
- və s.

***Qeyd:** sadalanan üsullar fənnin spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.*

5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Tələbələrə müəllimlərlə/qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Ali təhsil müəssisəsi qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.

5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiarizm problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.

6.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

7.1. Təhsil Proqramının tədris, öyrənmə və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir: 050621 – Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompüter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilənlərin ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarına, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

7.2. Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə və ya elmi ada malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və/və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Təcrübə

8.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir.

8.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, (eləcə də universitet, yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) təşkil oluna bilər.

8.3. Təcrübədən öncə ali təhsil müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/laboratoriya müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

8.4. Təcrübənin qiymətləndirilməsi universitet tərəfindən təyin olunmuş təcrübə rəhbərləri tərəfindən aparılır. Qiymətləndirmə prosesinə sahə üzrə mütəxəssis və elmi dərəcəsi olan professor-müəllim heyəti cəlb olunur. Təcrübənin qiymətləndirilməsi təcrübə təşkil olunan müəssisə tərəfindən verilən rəyə və tələbə tərəfindən hazırlanan təcrübə hesabatına görə aparılır. Burada tələbənin təcrübə zamanı davamiyyəti və hazırlanan hesabat üzrə bilikləri nəzərə alınır.

9. Buraxılış işi

9.1. Təhsil Proqramı buraxılış işi ilə tamamlanır.

9.2. Təhsil proqramında buraxılış işi nəzərdə tutulmadığı halda, onun kreditləri təcrübənin kreditlərinə əlavə olunur.

9.3. Buraxılış işinin qiymtləndirilməsi: Buraxılış işlərinin müdafiəsi "Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələri tələbələrinin bakalavr pilləsində dövlət attestasiyası haqqında Əsasnamə"yə uyğun yaradılmış komissiya tərəfindən təşkil edilir. Buraxılış işi DAK üzvlərinin səsvermə yolu ilə qiymətləndirilir.

10. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

10.1. 050621 - Logistika və nəqliyyat texnologiyaları ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları iqtisadiyyatın bütün sahələrində logistika və nəqliyyat texnologiyaları ixtisası üzrə layihə-konstruktor, istehsalat-texnoloji və təşkilati-inzibatçılıq peşə fəaliyyətləri istiqamətlərində işləyə bilərlər.

10.2. Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.

10.3. 050621 - Logistika və nəqliyyat texnologiyaları ixtisası üzrə məzunları təhsillərini müvafiq sahələr üzrə magistr proqramlarında davam etdirə bilərlər.

10.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikasının Təhsil
Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini,
Elm, ali və orta ixtisas təhsil şöbəsinin
müdiri

 Yaqub Piriye

" 17 " 07 2020-ci il

Texniki və texnoloji ixtisaslar qrupu
üzrə Dövlət Təhsil Proqramlarını
hazırlayan işçi qrupun sədri, prof.

 Mustafa Babanlı

" 16 " 07 2020-ci il

Təhsil Proqramı və fənlər üzrə təlim nəticələri

Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramı və hər fənn üzrə gözlənilən təlim nəticələrini müəyyən etməlidir. *Aşağıdakı cədvəllərdə ən azı 6 təlim nəticəsi sadalanmalıdır (Təhsil Proqramı və hər fənn üzrə ayrılıqda)*

Təhsil Proqramının təlim nəticələri (PTN)
<p>PTN 1 – ali ixtisas təhsilli mütəxəssis humanitar sahədə hərtərəfli biliklərə sahib, Azərbaycan tarixini bilən, Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya malik, xarici dillərdən birində əsas vərdişlərə yiyələnən, fəlsəfi tefəkkürə, sosioloğa hüquq, etika, estetika, multikulturalizmə giriş kimi elmləri bilən, öz biliyini inkişaf etdirmək və digərləri ilə qarşılıqlı əlaqə yaratmaq üçün müxtəlif sosial qrupların mədəni xüsusiyyətləri və ənənələri barəsində informasiya toplayır və tətbiq edir. Azərbaycanın tarixi inkişaf mərhələləri üzrə biliklərə əsaslanaraq müxtəlif sosial qrupların tarixi irsinə və sosial-mədəni ənənələrinə ehtiram nümayiş etdirir. Müxtəlif qəbildən olan insanlarla, onların sosial-mədəni xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq peşə məsələlərinin müvəffəqiyyətlə həlli və sosial inteqrasiyası üçün konstruktiv qarşılıqlı əlaqədə ola bilir. Dövlət dilində və əcnəbi dil(lər)də işgüzar söhbətlər aparmaq üçün əlverişli münasibət qurma stili, tərəfdaşlarla verbal və qeyri-verbal qarşılıqlı fəaliyyət vasitələri seçir. Dövlət dilində və əcnəbi dil(lər)də standart ünsiyyət məsələlərinin həlli üçün lazım olan informasiya axtarışında informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edir.</p> <p>Rəsmi və qeyri-rəsmi məktublارın tərtibi stilistikasının xüsusiyyətlərini, dövlət və əcnəbi dil(lər)də yazışmaların formatlarındakı sosial-mədəni fərqləri nəzərə alaraq yazılı və elektron formada işgüzar yazışmalar aparır. Peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar mətnləri əcnəbi dil(lər)dən dövlət dilinə və əksinə tərcümə etmək bacarığı nümayiş etdirir</p>
<p>PTN 2 – fundamental elmlər (riyaziyyat, fizika) sahəsində əsas bazaya malik mütəxəssis kimi yetişmək və həmin elmlərin digər fənnlərin öyrənilməsinə tətbiqini mənimsəmək, mühəndislik fəaliyyətində istifadə edilən modelləşdirmədə riyazi bilikləri, təbiət elmi biliklərini və ümumpeşə biliklərini tətbiq etməyi bilməlidir.</p>
<p>PTN 3 – nəqliyyat sisteminin ölkənin iqtisadiyyatının inkişafında rolunu, nəqliyyatın istehsal prosesini, nəqliyyatda qarşılıqlı fəaliyyəti, nəqliyyat-ekspedisiya işinin əsaslarını, nəqliyyat növünün və yüklərin nəql edilməsi sistemlərinin seçilməsi prinsiplərini, nəqliyyatda hüquqi münasibətləri, logistikanın prinsiplərini, logistikada axınlar, logistik sistemlər, logistik xidmətlər və logistikanın funksional sahələrini, logistikanın nəqliyyat təminatını, nəqliyyat növlərinin logistik xüsusiyyətini, təchizat və bölüşdürmə sistemlərini, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərini, yüklərin çatdırma sistemlərini, keyfiyyətə nəzarət sistemlərini, texniki-normativ sənədlərin tərtib olunmasını, logistikada informasiya sistemlərini və texnologiyalarını, kompüter layihələndirmə vasitələrindən istifadə etməklə müxtəlif tipli sistemləri layihələndirilməyi bilməlidir.</p>
<p>PTN 4 - nəqliyyat növlərinin logistika və nəqliyyat mütəxəssisi üçün vacib olan konstruktiv xüsusiyyətlərini, müxtəlif nəqliyyat növlərinin hərəkət tərkibinin təsnifatını, istismar-texniki xarakteristikalarını, daşıma prosesinə uyğun nəqliyyat vasitələrinin seçilməsi prinsiplərini, üsullarını, nəqliyyat növlərinin konstruktiv xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla təhlükəsizlik, səmərəlilik normativlərinin təmin olunmasını, ekoloji vəziyyət və</p>

nəqliyyatın bu sahədə rolunu, Azərbaycanda, Dünyada, Avropa ölkələrində və MDB məkanında nəzərdə tutulan fəaliyyətləri, fəvqəladə hallarda nəqliyyatda baş verə biləcək terrorizm və kriminal hadisələrin təhlilini və onlarla mübarizənin hüquqi normativlərini bilməli, nəqliyyat xidmətində təhlükəsizliyi reqlamentləşdirən əsas normativ texniki və hüquqi sənədlərlə işləməyi bilməlidir.

PTN 5 - mikro- və makro- səviyyələrdə logistika sistemlərində idarəetmənin optimallaşdırılması metodları və alqoritmlərini, firma səviyyəsində logistik inzibətçiliyin metodları və praktikasını, təsərrüfat sahələri üzrə logistik sistemlərdə idarəetmə strukturunun formalaşdırılması və idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsini, logistik sistemlərdə personalın idarə edilməsini, nəqliyyat-logistik sistemlərdə idarəetməni, texnikanın və proseslərin təhlükəsizliyi təminatı üzrə tələblərin yerinə yetirilməsinə nəzarət və tənzimləməni, nəqliyyatda sığorta fəaliyyətinin təşkilini, sığorta sahəsində informasiya texnologiyalarını, beynəlxalq sığorta bazarı haqqında məlumatları bilməlidir.

PTN 6 - nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərinin xarakteristikalarını, daşımaların növlərini, daşıma prosesini, əsas daşıma sənədlərini, daşımaların istismar göstəricilərini, daşımaların təşkilinin müasir texnologiyalarını, daşımaların nəqliyyat-texnoloji sxemlərini, birbaşa və qarışıq daşımaların xüsusiyyətlərini, daşımaların əlaqələndirilməsini, daşımaların marşrutlaşdırılmasını, ədədi yüklərin və tez korlanan yüklərin daşınmasını, müxtəlif nəqliyyat növlərində daşımaların təşkilinin xüsusiyyətlərini, bazar şəraitində təchizat zənciri daxilində yüklərin optimal daşınmasının təşkilini, nəqliyyat növlərinin və hərəkət tərkiblərinin optimal seçimini, nəqliyyat vasitələrinin yüklənmə dərəcəsinin yüksəldilməsini və logistikanın əsas prinsiplərinin nəqliyyat daşımaları ilə yerinə yetirilməsini, nəqliyyat məhsulunun yaradılması zamanı optimal həllərin tapılmasını, nəqliyyat-logistik sistemlərdə risklərin idarə edilməsini, nəzarətin yerinə yetirilməsi və keyfiyyətin idarə edilməsini bilməlidir.

PTN 7 - qarşıya qoyulmuş məqsədə nail olmaq üçün komandada əməkdaşlıq strategiyasından istifadə etməyin səmərəliliyini başa düşür və komandada öz rolunu müəyyən edə bilir. İşlədiyi və qarşılıqlı fəaliyyətdə olduğu müxtəlif kateqoriyalı insan qruplarının davranış xüsusiyyətlərini başa düşür və öz fəaliyyətində nəzərə alır. Fərdi fəaliyyətinin nəticələrini qiymətləndirir və verilmiş nəticələrə, artıma və kollektivin inkişafına nail olmaq üçün fəaliyyət ardıcılığını planlaşdırır. Komandanın digər üzvləri ilə səmərəli qarşılıqlı fəaliyyət həyata keçirir, o cümlədən də informasiya, bilik və təcrübə mübadiləsində və komandanın nəticələrinin təqdimatında iştirak etməyi bilməlidir.

Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 - məntiqi təfəkkürə malik olmalı, riyazi qayda və qanunları tətbiq etməyi, mövcud olan riyazi üsullardan istifadə etməyi və nəticələrin emalı üçün riyazi metodları tətbiq etməyi, istehsal və texnoloji proseslərdə, idarəetmə sistemlərində riyazi modellərdən istifadə etməyi, eksperimental nəticələrin işlənilib hazırlanmasında əsas üsullardan istifadə etməyi, mexanikanın fiziki əsaslarını, bərk cismin, mayələrin və qazların statistikasını və dinamikasını, elektrik və maqnetizmin əsas anlayışlarını və tənliklərini, rəqslərin və dalğaların fizikasını, kvant fizikasını, statistik fizika və termodinamikanın əsas anlayışlarını və qanunlarını tətbiq etməyi bacarmalıdır.

FTN 2 - logistikanın prinsipləri, logistikada axınlar, logistik sistemlər, logistik xidmətlər, logistikanın funksional sahələri, logistikada ehtiyatlar və anbarlar, logistika sistemlərində nəqliyyat təminatı, nəqliyyat növlərinin logistik xüsusiyyətləri, təchizat və

bölüşdürmə sistemləri, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri, yüklərin çatdırma sistemləri haqqında bilikləri tətbiq etməyi bacarmalıdır

FTN 3 - nəqliyyat sisteminin ölkənin iqtisadiyyatının inkişafında rolu, nəqliyyatın istehsal prosesi, məhsulu və onun xüsusiyyətləri, nəqliyyat təminatının məsələləri, nəqliyyatda qarşılıqlı fəaliyyət, koordinasiya və rəqabət, nəqliyyat-ekspedisiya işinin əsasları, nəqliyyat növləri üzrə iş göstəricilərinin xüsusiyyətləri, magistral nəqliyyat növlərinin texniki-iqtisadi xarakteristikaları, nəqliyyat növünün və yüklərin nəql edilməsi sistemlərinin seçilməsi prinsipləri, şəhər nəqliyyatı, vahid nəqliyyat sistemində nəqliyyat prosesinin təşkili, nəqliyyat dəhlizləri, nəqliyyatda qiymətmələgəlmə, nəqliyyat tarifləri, nəqliyyatda hüquqi münasibətlər, nəqliyyatda elm, ekologiya və təhlükəsizlik problemləri haqqında bilikləri müxtəlif sahələrdə istifadə etməyi bacarmalıdır.

FTN 4 - yüklərin nəqliyyat xarakteristikası və nəqliyyat vəziyyəti, nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərinin xarakteristikaları, daşımaların növləri, daşıma prosesi, əsas daşıma sənədləri, daşımaların istismar göstəriciləri, daşımaların təşkilinin müasir texnologiyaları, daşımaların nəqliyyat-texnoloji sxemləri, birbaşa və qarışıq daşımaların xüsusiyyətləri, daşımaların əlaqələndirilməsi, mərkəzləşdirilmiş və qeyri-mərkəzləşdirilmiş daşımalar, daşımaların marşrutlaşdırılması, müxtəlif nəqliyyat növlərində daşımaların təşkilinin xüsusiyyətləri, bazar şəraitində təchizat zənciri daxilində yüklərin optimal daşınmasının təşkili, nəqliyyat növlərinin və hərəkət tərkiblərinin optimal seçimi, nəqliyyat vasitələrinin yüklənmə dərəcəsinin yüksəldilməsi haqqında bilikləri tətbiq etməyi bacarmalıdır.

FTN 5 - nəqliyyatda baş verən təhlükələrin təsnifatı, təhlükənin baş vermə səbəbləri, təhlükəsizlik normativlərini təmin edən proseslər və üsullar, təhlükəli yüklərin nəqli zamanı təhlükəsizlik normalarının nəzərə alınması, işin təşkili və texnoloji prosesin gedişi, həyat fəaliyyətinin mühafizəsi zamanı nəzərdə tutulan tədbirlər, nəqliyyat növlərini nəzərə almaqla təhlükəsizlik normativlərinin təmin olunması, fəvqəladə hallarda nəqliyyatda baş verə biləcək təhlükələr, onların səbəbləri, terrorizm və kriminal hadisələrin təhlili, onlarla mübarizənin hüquqi normativləri, nəqliyyat xidmətində təhlükəsizliyi reqlamentləşdirən əsas normativ texniki və hüquqi sənədlər, nəqliyyat infrastrukturunu və nəqliyyat vasitələrinin, nəqliyyat istifadəçilərinin mühafizəsi istiqamətində biliklər və praktiki vərdişləri istifadə etməyi bacarmalıdır.

FTN 6 - *logistika sistemlərində idarəetmənin metodologiyası və nəzəri əsasları, optimallaşdırılması metodları, logistik inzibatçılığın prinsipləri, metodları və praktikası, logistika sistemlərində idarəetmə strukturunun formalaşdırılması və idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi xüsusiyyətləri, personalın idarə edilməsi, idarəetmə səmərəliliyinin qiymətləndirilmə metodları, proqnozlaşdırma, kontrollinq, logistik provayderlər, logistika mərkəzləri, terminalları, nəqliyyat-logistika sistemləri haqqında bilikləri istifadə etməyi bacarmalıdır.*

Əlavə 2

Fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisasın Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin əldə olunmasına necə dəstək verdiyini müəyyən etməlidir.

Blokun adı	Fənlərin adı	Proqramın təlim nəticələri					
		PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
Humanitar fənlər	Azərbaycan tarixi	X					
	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	X					
	Xarici dilde işgüzar və akademik kommunikasiya	X					
İxtisas fənləri	Analitik həndəsə və xətti cəbr		X				
	Riyazi analiz		X				
	Tətbiqi riyaziyyat		X				
	Fizikanın əsasları		X				
	Tətbiqi fizika		X				
	Kompüter qrafikası			X			
	Avtomatlaşdırmanın əsasları			X			
	Logistikanın əsasları			X			
	Nəqliyyat növlərinin konstruksiya xüsusiyyətləri				X		
	Nəqliyyat prosesinə texniki hazırlıq				X		
	Vahid nəqliyyat sistemi			X			
	Nəqliyyatda sığorta					X	
	İqtisadiyyat			X			
	Nəqliyyat ekologiyası				X		
	Nəqliyyat daşımaçılarının texnologiyaları						X
	Nəqliyyatda təhlükəsizlik				X		
	Nəqliyyat logistikası			X			X
	Logistika sistemlərində idarəetmənin əsasları			X		X	
	Mülki müdafiə	X					